

**VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

LÊ THANH QUANG

**NGHIÊN CỨU NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỆ THỐNG
TẠO PHÔI IN VITRO Ở LỢN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

HÀ NỘI, 12/2015

**VIỆN SINH THÁI VÀ TÀI NGUYÊN SINH VẬT
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

LÊ THANH QUANG

**NGHIÊN CỨU NÂNG CAO HIỆU QUẢ HỆ THỐNG
TẠO PHÔI IN VITRO Ở LỢN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Chuyên ngành: Động vật học

Mã số: 60 42 01 03

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. NGUYỄN VIỆT LINH

HÀ NỘI, 12/2015

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành và sâu sắc tới TS. Nguyễn Việt Linh, chủ nhiệm đề tài, người thầy đã tận tình hướng dẫn, tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn chân thành tới tập thể cán bộ nghiên cứu Phòng Công nghệ Phôi đặc biệt là TS. Nguyễn Văn Hạnh, Ths. Nguyễn Thị Hiệp, Ths. Nguyễn Thị Nhung đã nhiệt tình giúp đỡ, ủng hộ và góp ý để tôi hoàn thành luận văn này.

Luận văn được hoàn thành với sự tài trợ của Quỹ Phát triển khoa học và công nghệ quốc gia trong khuôn khổ đề tài “Nghiên cứu ảnh hưởng của giọt noãn bào chất đơn tính lên sự hoạt hóa trứng và sự phát triển của phôi” mã số 106.12-2012.93 do TS. Nguyễn Việt Linh chủ nhiệm.

Tôi xin cảm ơn Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật đã tạo điều kiện về thủ tục hành chính để tôi bảo vệ luận văn này.

Cuối cùng tôi xin gửi lời cảm ơn tới gia đình, bạn bè, những người đã luôn sát cánh, ủng hộ tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 11 tháng 12 năm 2015

Học viên

Lê Thanh Quang

MỤC LỤC

NỘI DUNG	Số trang
LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC	ii
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	vi
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vii
PHẦN I. MỞ ĐẦU	1
PHẦN II. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
2.1 <i>Cơ sở khoa học</i>	3
2.1.1 Buồng trứng và quá trình hình thành nang trứng	3
2.1.1.1 Đặc điểm của buồng trứng	3
2.1.1.2 Quá trình hình thành và phát triển của nang trứng	3
2.1.1.3 Sự hình thành và phát triển của tế bào trứng	6
2.1.2 <i>Sự thành thục của tế bào trứng</i>	9
2.1.3 <i>Sự thụ tinh của tế bào trứng động vật có vú</i>	11
2.2 <i>Sự thành thục trứng lợn in vitro (In vitro maturation – IVM)</i>	12
2.3 <i>Thụ tinh ống nghiệm và nuôi phôi in vitro (In vitro fertilization, In vitro Culutre – IVF, IVC)</i>	14
2.3.1 <i>Thụ tinh ống nghiệm ở lợn</i>	14

2.3.2 Quá trình nuôi phôi	15
2.4 <i>Quá trình nuôi phôi với tế bào đệm (co culture)</i>	15
PHẦN III. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	20
3.1 Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	20
3.2 Địa điểm và thời gian tiến hành nghiên cứu	20
3.3 Nội dung nghiên cứu và các chỉ tiêu theo dõi	20
3.4. Phương pháp nghiên cứu	20
1. <i>Phương pháp thu nhận chất lượng tế bào trứng</i>	
2. <i>Phương pháp phân loại chất lượng trứng</i>	
3. <i>Phương pháp nuôi thành thực tế bào trứng lợn in vitro (In vitro maturation - IVM)</i>	
4. <i>Phương pháp đo nồng độ GSH nội bào</i>	
5. <i>Phương pháp đánh giá thành thực sau nuôi thành thực in vitro (IVM)</i>	
6. <i>Phương pháp thụ tinh ống nghiệm tế bào trứng lợn với tinh trùng đông lạnh, giải đông</i>	
7. <i>Phương pháp nuôi phôi</i>	
8. <i>Phương pháp đánh giá chất lượng phôi nang</i>	
9. <i>Phương pháp xử lý số liệu</i>	

PHẦN IV. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	28
Phần I. Ảnh hưởng của việc bổ sung cysteine vào môi trường nuôi thành thực trong các nồng độ oxy khác nhau tới khả năng thành thực của tế bào trứng lợn	28
<i>Ảnh hưởng của việc bổ sung cysteine vào môi trường nuôi thành thực trong các nồng độ oxy khác nhau tới khả năng thành thực của tế bào trứng lợn</i>	28
<i>Ảnh hưởng của việc bổ sung cysteine vào môi trường nuôi thành thực trong các nồng độ oxy khác nhau tới nồng độ Glutathione (GSH) tế bào trứng lợn</i>	31
Phần II. Ảnh hưởng của việc bổ sung tế bào đệm tới sự phát triển phôi lợn thụ tinh ống nghiệm	34
PHẦN V. KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	42
5.1. Kết luận	42
5.2. Đề nghị	42
ẢNH MINH HỌA	43
TÀI LIỆU THAM KHẢO	45

DANH MỤC BẢNG

Tên bảng	Trang
Bảng 1. Ảnh hưởng của nồng độ cysteine lên sự thành thực <i>in vitro</i> tế bào trứng lợn ở nồng độ oxy 5%.	28
Bảng 2. Ảnh hưởng của nồng độ cysteine lên sự thành thực <i>in vitro</i> tế bào trứng lợn ở nồng độ oxy 20 %.	29
Bảng 3. Ảnh hưởng của việc bổ sung cysteine tới nồng độ Glutathione trong tế bào trứng lợn sau khi nuôi thành thực <i>in vitro</i> ở nồng độ oxy 5%	32
Bảng 4. Ảnh hưởng của việc bổ sung cysteine vào môi trường nuôi tới nồng độ Glutathione trong trứng ở nồng độ 20% oxy	33
Bảng 5. Ảnh hưởng của việc bổ sung tế bào đệm tới khả năng phân chia của trứng lợn thụ tinh ống nghiệm.	35
Bảng 6. Ảnh hưởng của tế bào đệm tới khả năng phát triển phôi vượt	36

qua giai đoạn 2-16 tế bào.	
Bảng 7. Ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự phát triển của phôi lợn thụ tinh ống nghiệm đến giai đoạn phôi nang	38
Bảng 8. Ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự phát triển của phôi lợn thụ tinh ống nghiệm đến chất lượng phôi nang	40

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Tên Biểu đồ	Trang
Biểu đồ 1. So sánh ảnh hưởng việc bổ sung cysteine ở mức nồng độ oxy khác nhau tới khả năng thành thực của tế bào trứng lợn.	31
Biểu đồ 2. So sánh ảnh hưởng việc bổ sung cysteine ở mức nồng độ oxy khác nhau tới nồng độ GSH tế bào trứng lợn.	34
Biểu đồ 3. So sánh ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự phân chia và sự phát triển phôi tới giai đoạn 2-16 tế bào của trứng lợn TTON	37
Biểu đồ 4. So sánh ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự phân chia và hình thành phôi nang của trứng lợn TTON	39
Biểu đồ 5. So sánh ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự phát triển phôi đến giai đoạn 2-16 tế bào và hình thành phôi nang của trứng lợn TTON	40
Biểu đồ 6. So sánh ảnh hưởng của tế bào đệm tới sự hình thành	41

phôi nang và chất lượng phôi nang của trứng lợn TTON	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Tiếng Anh	Nghĩa tiếng Việt
FBS	Fetal bovine serum	Huyết thanh bào thai bê
FM	Fertilization medium	Môi trường thụ tinh
FSH	Follicle stimulating hormone	Hormone kích thích nang trứng
GSH	Glutathione	
IVC	<i>In vitro</i> Culture	Nuôi phôi
IVF	<i>In vitro</i> fertilization	Thụ tinh ống nghiệm
IVM	<i>In vitro</i> muaturation	Thành thực ống nghiệm
LH	Luteinsing hormone	Hormone thể vàng

MI	Metaphase I	Trung kỳ I
MII	Metaphase II	Trung kỳ II
MPN	Male pronuclear	Tiền nhân đực
MEF	Mouse embryonic fibroblast	Tế bào sợi thai chuột
NCSU 23	North Carolina State University 23	Môi trường nuôi trứng, phôi
NCSU 37	North California State University 37	Môi trường nuôi trứng, phôi
NST		Nhiễm sắc thể
Ống dẫn trứng		ODT
pFF	Porcine follicle fluid	Dịch nang trứng lợn
POEC	Porcine oviductal epithelial cell	Tế bào biểu mô ống dẫn trứng lợn
PEEC	Porcine endometrial epithelial cell	Tế bào nội mạc tử cung lợn
PMSG	Pregnant mare's serum gonadotropin	Huyết thanh ngựa chữa
TCM	Tissue Culture Medium	Môi trường nuôi cấy
TN		Thí nghiệm